

วารสารบริหารการศึกษา มศว
ปีที่ 14 ฉบับที่ 27 กรกฎาคม-ธันวาคม 2560

สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Competency of School Administrator affecting Effectiveness of Education under the office of Secondary Education ServiceArea 2

เปรมวดี จิตอารีย์¹ อาจารย์ ดร. อาจารย์ ดร.จันทรีสม์ ภูติอริยวัฒน์² อาจารย์ ดร.สมบุญ บุรศิริรักษ์³

Premwadee Jitaree¹Dr.Jantarat Phutiariyawat² Dr.Somboon Burasiriluk³

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และ เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สหสัมพันธ์พหุคูณและสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย พบว่า

5. ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการพัฒนาตนเอง

6. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความใฝ่รู้รักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอกและด้านการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

7. สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. สมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยสมรรถนะของผู้บริหารทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 2ร้อยละ53.40 โดยสมรรถนะของผู้บริหารด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .325(Z_2) + .315(Z_5) + .233(Z_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.615 + .252(X_2) + .221(X_5) + .183(X_3)$$

คำสำคัญ : สมรรถนะของผู้บริหาร ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the level of competency among school administrators under the authority of the Secondary Educational Service Area 2 2) To study the level of the effectiveness of education under the authority of Secondary Educational Service Area 2; 3) To study the relationship between the competency of school administrators and the effectiveness of education under the office of Secondary Educational Service, Area 2 and to 4) To study the competency of school administrators and the effectiveness of education under the office of Secondary Educational Service Area 2. The samples consisted of one hundred and fifty five school administrators under the authority of the Office of Secondary Educational Service, Area 2. The index of Item- Objective Congruence (IOC) was valued at 0.60-1.00. The reliability of competency of school administrators was .897 and the reliability of the effectiveness of education was .807. The data analysis was performed with mean and standard deviation, Pearson product-moment correlation coefficient, multiple correlation and multiple regression analysis-enter method.

The research results were as following;

1. The level of competency of school administrators under the office of Secondary Educational Service Area 2 as a whole was at high level. When considering each individual aspect, the research found to be at high level in all aspects by descending order of the mean score as follow; teamwork, the service mind, communication and persuasion, achievement orientation and self-development.
2. The level of effectiveness of education under the authority of Secondary Educational Service Area 2 as a whole was at high level. When considering each individual aspect, the research was found it to be at a high level in all aspects by descending order of mean score as follows; acquiring knowledge and reading the behavior of students, the ability to use instructional media, educational technology and innovation by teachers, their level of ' job satisfaction, the ability to adapt to environmental factors both inside and out, and the ability to allocate resources.
3. There was statistically significant and positive relationship of .01 level between competency of school administrators and the effectiveness of education under the authority of Secondary Educational Service Area 2 at a moderate level.
4. The competency of school administrators affecting effectiveness of education under the authority of Secondary Educational Service Area 2 at a .05 level of significance. All aspect of competency of school administrators mutually predicted the effectiveness of education under the authority of Secondary Educational Service Area 2 with the predictive power was of 53.40 percent. The competency of school administrators in the aspect of achievement orientation had the highest predictive power followed by communication persuasion and teamwork respectively.

Standardized Regression Equation

$$\hat{Z} = .325(Z_2) + .315(Z_5) + .233(Z_3)$$

Unstandardized Regression Equation

$$\hat{Y} = 1.615 + .252 (X_2) + .221 (X_5) + .183 (X_3)$$

Keywords: Competency,

ภูมิหลัง

ในสภาพของสังคมในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมประเทศไทยเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาทพร้อมกับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และ เป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจาก การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาคนไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้แสวงหาความรู้ตลอดจน ใช้ความรู้สร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการจัดการกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง[1]

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รายงานผลวิจัยเรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปี ข้างหน้า ในการคาดการณ์แนวโน้มอนาคตด้านผู้บริหารพบว่าการเกิดกลุ่มผู้บริหาร “ตกยุค” จากสภาพการแข่งขันที่รุนแรงส่งผลให้ผู้แข่งขันที่ไม่สามารถพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนหนึ่งโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่ไม่สามารถพัฒนาทักษะการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพขาดความสามารถในการบริหารเชิงรุกขาดการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ยึดติดกับระบบราชการขาดความยืดหยุ่นกลายเป็นผู้ที่ถูกรอบจากการแข่งขันโดยผลสืบเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโลกข้อมูลข่าวสารสภาวะการแข่งขันที่ไร้พรมแดนภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและภาวะที่มีทรัพยากรจำกัดผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ด้วยข้อมูลพื้นฐานต่อการให้บริการสาธารณะ และมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดี รวมทั้งเป็นผู้มีสมรรถนะทางการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานสูงสุด การปฏิรูปนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อจะได้ผู้บริหารหรือสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับยุคปฏิรูปทั้งในปัจจุบันและอนาคตผู้บริหารต้องสามารถเป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริมทั้งทางด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ การจัดการและบริหารการศึกษา โดยแนวทางในการดำเนินการจะทำให้การศึกษابرลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพขั้นสูงวิชาชีพหนึ่ง ทั้งนี้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ จะต้องเป็น “มืออาชีพ” จึงจะทำให้การศึกษابرลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ [2]การบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์อย่างเพียงพอ เนื่องจากความสลับซับซ้อนของภารกิจและการเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด 7 มาตรา 52 ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน” ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการตามนโยบายอย่างเร่งด่วนเพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยังได้กำหนดทบทวนนโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไว้อย่างชัดเจนจำเป็นต้องใช้กระบวนการปฏิรูปการศึกษาเข้ามาดำเนินการเพื่อให้คนไทยมีศักยภาพสูงสุดในการดำรงชีวิตและร่วมกันพัฒนาสังคม ประเทศชาติให้เจริญมั่นคงโดยปฏิรูปทั้งโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาระบบการบริหารบุคลากรการปฏิรูปการเรียนการสอนและการปฏิรูประบบการศึกษาสถานศึกษาที่เปิดทำการศึกษาระดับพื้นฐานจึงได้รับผลจากการปฏิรูปการศึกษาโดยตรงเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติ[3]

ประสิทธิภาพของโรงเรียน เกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอและมีทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยองค์ประกอบประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นระบบ สังคมมนุษย์ที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม ระบบของโรงเรียนจะมั่นคงก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์[4]ภาคีรัฐเอกชนและผู้เกี่ยวข้องต่างมุ่งหวังที่จะเห็นความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาจึงถือว่าเป็นเรื่องที่ควรกระทำเนื่องจาก “ประสิทธิภาพ” จะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จหรือสิ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติการกิจขององค์กรว่าบรรลุเป้าหมายได้ดีเพียงใดและมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพขององค์กรดังนั้นนักวิจัยหลายท่านกล่าวถึงประสิทธิภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร เช่น ฮานน่าและฟรีแมนส์กล่าวว่า ประสิทธิภาพองค์กรหมายถึงองค์กรสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับบาร์นาร์ตที่ว่าประสิทธิภาพองค์กรคือการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างสมบูรณ์ความเข้มของการตอบสนองที่สมบูรณ์จะเป็นตัวชี้วัดความเข้มของประสิทธิภาพส่วน Kopelman [4]พิจารณาประสิทธิภาพองค์กรว่าขึ้นอยู่กับผลิตภาพขององค์กร(productivity) โดยผลิตภาพคืออัตราส่วนของผลผลิตต่อปัจจัยนำเข้าซึ่งสอดคล้องกับฮอยแอนเฟอร์กูสัน[5] ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพโดยพิจารณาทั้งระบบคือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ครูอาจารย์ได้ประสิทธิภาพโดยพิจารณาทั้งระบบคือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ครูอาจารย์ได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2553 มาตรา 33วรรคสอง“ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่มัธยมศึกษา ข้อ 18” เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย ท้องที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 52 สถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวมานี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องของสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพราะเห็นว่าการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
4. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 155 คนซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากโรงเรียนให้ได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน เท่ากับ .897 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียน เท่ากับ .807 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean)ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า(Multiple Regression Analysis- Enter Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1. ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจด้านการมุ่งสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนาตนเอง

2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากร

3. สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) = .705 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

4. สมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมรรถนะของผู้บริหารทุกด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้ร้อยละ 53.40 โดยสมรรถนะของผู้บริหารด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ

ผลการวิจัยสามารถเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .325(Z_2) + .315(Z_5) + .233(Z_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.615 + .252 (X_2) + .221 (X_5) + .183 (X_3)$$

อภิปรายผล

จากผลสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนาตนเอง เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสมรรถนะมี

ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานการดำเนินงานขององค์กรและมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานบุคลากรขององค์กรโดยที่สมรรถนะมีผลทำให้การดำเนินการกิจบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะเป็นคุณลักษณะภายในที่มีและพบเห็นได้ภายในองค์กร ซึ่งมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความสำเร็จในการจัดองค์การ[6]เป็นทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ที่สร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป[7]โดยผู้บริหารมีแนวคิดในการพัฒนาตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอและต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพของโรงเรียนรวมทั้งต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน สุขมา [8]ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ตาก เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมพบว่าระดับสมรรถนะอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธมน เทียนศรี [9]ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าผลการวิเคราะห์ค่าระดับของสมรรถนะการบริหารจัดการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลในภาพรวมภาพรวมอยู่ในระดับมากและงานวิจัยของวิระเชษฐ์ธาดา วิเศษ [10]ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก และด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยน มีการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองตามความต้องการและความสนใจของแต่ละคน ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน จึงทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเรียมสุขกล้า [11]ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือด้านความสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .705 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะทั้งด้านการบริการที่ดี มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์การทำงานเป็นทีม มีการพัฒนาตนเอง และมีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีการใช้เทคนิค ยุทธวิธีต่างๆทำให้บุคลากรปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในบุคคลแต่ละคน ซึ่งมีผลอย่างมากต่อทัศนคติในการทำงาน[11]จึงมีความสำคัญในการบริหารงานซึ่งจะช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความรู้ทักษะและความสามารถตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริงดังนั้นจึงทำให้สมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นพญา วัฒนสุนทรโรทยาน [12]ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารด้านการบริการที่ดีโดยผู้บริหารจัดการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง
- 1.2 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันทบทวนเป้าหมายของโรงเรียน
- 1.3 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารด้านการทำงานเป็นทีม โดยผู้บริหารกระตุ้นให้สมาชิกทำงานเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง
- 1.4 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารด้านการพัฒนาตนเองโดยผู้บริหารมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 1.5 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ โดยผู้บริหารสื่อสารและจูงใจให้บุคลากรทำงานตามเป้าหมายที่กำหนด
- 1.6 ควรส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความรู้ รักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่เสมอเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน
- 1.7 ควรส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูโดยผู้บริหารมอบหมายงานที่ท้าทายและกระตุ้นให้ครูอยากทำงานอยู่เสมอ
- 1.8 ควรส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครูโดยผู้บริหารจัดอบรมและส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมคอมพิวเตอร์และการใช้โปรแกรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ
- 1.9 ควรส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรโดยผู้บริหารวางแผนจัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณในแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้อย่างเหมาะสม
- 1.10 ควรส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก โดยผู้บริหารมีการปรับวิธีการจัดการงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป
- 2.2 ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในเชิงคุณภาพหรือเป็นกรณีศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางปฏิบัติสู่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงาน ปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพมหานคร.*
- [2] เทื่อน ทองแก้ว. (2545). *ภาวะผู้นำ:สมรรถนะหลักของผู้บริหารในยุคปฏิรูป.วิชาการ5 (9): 35-43.*
- [3] ชีระ รุญเจริญ. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*
- [4] Kaplan Robert S. and Norton David. (1966). *Balanced Scorecard. Boston. Massachusetts Harvard Business Press, 1966.*
- [5] Hoy, Wayne K & Furguson, Judith. (1985). *Theoretical framework and exploration. Texas : Business Publication.*

- [6] อนิวัช แก้วจำนงค์(2550).*การจัดการทรัพยากรมนุษย์*.สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ
- [7] เจริญวิทย์สมพงษ์ธรรม. (2553).*การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติ: สมรรถนะหลัก*.
วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- [8] ยุพิน สุขมา. (2550).*สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2.ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) . กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- [9] พัทธมน เทียนศรี.. (2551).*สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).*
- [10] วีระเชษฐฮาดิเศษ.(2551).*สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3.รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- [11] เรียม สุขกล่ำ(2551).*ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- [12] สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ.. (2551). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning*.
กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเตอร์พรีนซ์
- [13] ปิ่นพงษ์ชาติสุนทรโทยาน. (2557). *สมรรถนะผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตำรวจตระเวนชายแดน*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต